

MINORITĂȚILE NAȚIONALE ALE JUDEȚULUI HUNEDOARA ÎN PRIMA JUMĂTATE A SEC. XX

Ana Mund

Populația unei țări a fost mereu studiată de statisticieni și demografi pe baza criteriilor tot mai diversificate; în ultima sută de ani aceste studii au luat o amploare deosebită. Interesul crescut pentru populația unei țări este datorat în primul rând „influenței tot mai pronunțate pe care calitatea și cantitatea populației unei țări, o poate avea în afirmarea, în toate domeniile, a țării respective”¹. Unul din elementele de bază ale statisticii este recensământul populației iar în cadrul acestuia, evidența pe baza structurii etnice a populației.

La recensământul populației din anul 1910 nu a existat noțiunea de minoritate națională, diferențierea populației în această direcție s-a făcut doar în funcție de limbă maternă. Ce se înțelege prin limbă maternă ? Ca limbă maternă este consemnată întotdeauna limba pe care persoana investigată în acest sens și-o asumă liber, fără nici o constrângere, în conformitate cu realitatea și pe care o vorbește cel mai bine și cu cea mai mare plăcere. Uneori pot apărea și situații mai speciale, când limba maternă a copilului este alta decât a mamei, mai ales când copilul și-a însușit bine o altă limbă în cadrul unei colectivități, de ex. la grădiniță, școală, prin alte contacte sociale sau ca urmare a faptului că provine dintr-o familie etnic mixtă, cu cei doi părinți ai săi care au limbă maternă diferită. În cazul copiilor sugari care nu știu încă să vorbească sau a celor surdomuți, se va consemna drept limbă maternă limba care este vorbită de obicei acasă de către aparținătorii familiei respective. Se poate consemna doar o singură limbă, în cazul când subiectul cunoaște mai multe limbi, aceasta sau acestea vor fi trecute la altă rubrică, ca limbi vorbite de persoana respectivă. Cunoașterea limbii este considerată suficientă la nivelul de înțelegere cu alte persoane, când persoanele care comunică se pot face înțelese, nu este necesară perfecțiunea gramaticală impecabilă.

Recensământul anului 1910 aduce o schimbare la capitolul limbă maternă, se admite influența factorului social, sensul noțiunii de limbă maternă s-a deplasat spre limbă vorbită, cunoscută din altă parte și nu numai din familie. Se observă că mai ales populația de la oraș, fiind mai numeroasă, deși nu este de naționalitatea română, își declară frecvent ca limba maternă limba română, de unde putem observa că populația care se află în majoritate absolută își impune limba la celelalte etnii. Mulți evrei însă din Transilvania și-au declarat maghiara drept limba maternă, la fel și o parte mai mică din minoritatea țiganilor².

În zonele cu populația minoritară pentru mai buna comunicare cu populația recenzată recenzorii au fost recrutați și din rândul populației minorităților naționale, structura etnică a recenzorilor fiind asemănătoare cu structura etnică a populației din zona respectivă.

În decursul timpului ponderea românilor a crescut și aceasta nu neapărat datorită unei fertilități mai mari, ci datorită mișcării de emigrație a minorităților și a procesului de asimilare – prin căsătorii mixte; copii proveniți din astfel de căsătorii au fost declarați tot mai frecvent români.

¹ Manuilă, S., Georgescu, D.C., Populația României, București. 1937, p. 7.

² Alexandrescu, I., Bulei, I., Mamina, I., Scurtu, I., Enciclopedia de istorie a României, București, 2000, p. 322.

Din totalul de locuitori ai județului Hunedoara la data recensământului din anul 1910, de 323.526 persoane, repartizarea pe baza criteriului expus mai sus se prezintă astfel: limba română: 256.810; maghiară: 51.541; germană: 7.770; slovacă: 1.003; rutenă: 600; croată: 194; sârbă: 140; alte limbi: 5.468³. La prima vedere ne dăm seama că etnia maghiară și germană conduc detașat față de celelalte etnii.

Toți făceau parte din populația minoritară și totuși situația, comportamentul lor a diferit, deoarece numărul populației dintr-o etnie a determinat activitatea socială, culturală a fiecărei etnii: acolo unde numărul membrilor era mare, se puteau organiza, puteau să-și păstreze obiceiurile, religia și cultura mai bine datorită relațiilor interumane, de aceea cercetarea asupra minorităților naționale trebuie divizată în două părți distincte: prima care se ocupă de minoritățile cu număr mic de membri iar a doua trebuie dedicată celor trei minorități mai mari - maghiară, germană și evreiască. Minoritățile naționale de care se ocupă prezenta lucrare intră la categoria celor care au ocupat în România un procent sub 1% din numărul populației totale, fiind în permanentă scădere, de ex. populația cehoslovacă, unde sunt trecuți împreună cehii și slovacii în anul 1930 este în mediul urban și rural 0,3%, în anul 1948 scade la 0,2 % în mediul rural iar în mediul urban la 0,1%.

Majoritatea minorităților naționale mici are istoricul asemănător al sosirii lor pe meleagurile românești actuale și de asemenea și ale județului: au venit aici la începutul epocii moderne din istoria României, în căutare de trai mai bun, astfel primii italieni au ajuns în zonă prin anul 1850, dar colonizarea lor masivă s-a petrecut între anii 1890-1900. Cei mai mulți dintre ei au fost muncitori forestieri originari din provinciile Belluna și Udine și s-au grupat în localitățile Sântămărie Orlea, Râu de Mori și Clopotiva, comunitatea lor numărând în jur de 1.000 de persoane. Au lucrat în miile de hectare de pădure concesionate de la familia Kendeffy.

În istoria lor pe aceste meleaguri au avut loc trei momente de repatriere, în urma cărora numărul lor a scăzut foarte mult: primul a fost după primul război mondial, în 1918, când le-a fost frică de faptul că Transilvania a trecut la România. După acest an exploatarea forestieră din zonă a dat faliment. Al doilea război mondial a însemnat de asemenea restrângerea numărului de populație etnică italiană, de frica înrolării iar ca al treilea moment, putem să precizăm după sfârșitul războiului, în perioada comunistă, când a avut loc cea de-a treia etapă de repatriere.

Unele minorități cu număr mic de membri nu au fost colonizate direct în județul Hunedoara, ci în județele limitrofe, de unde s-au răspândit în alte județe, ajungând astfel și pe meleagurile noastre. Astfel cehii și rutenii, din cele trei valuri de colonizare, în majoritate fiind muncitori forestieri și țărani au ajuns în această zonă în număr mic în prima fază. Teritoriul rutenilor, Transcarpatia, s-a împărțit la sfârșitul Primului Război Mondial între mai multe țări; câteva sate au revenit și României⁴.

A urmat după aceasta sosirea individuală a cehilor, în majoritate fiind meseriași - pantofari, croitori, țesători, muzicanți, mineri, industriași. Acest proces s-a petrecut de la jumătatea sec. XIX până la începutul sec. XX. Ei au ales orașe mai mari, în acest caz este de vorba de orașul Petroșani. Slovaci au ajuns în România datorită colonizării secundare, chiar și terțiare, fiind vorba de persoane răzlețe, unii din urmașii lor au fost asimilați pe parcurs. Între primul și al doilea val de colonizare există o diferență: primii sosiți au venit cu mâinile goale, săraci, în speranța că își vor asigura un trai, pe când în al doilea val au sosit persoane care sperau că își vor îmbunătăți traiul, aducând uneori cu

³ Recensământul din 1910, București, 1999, p. 324-371.

⁴ Firczak, Gh., Rutenii/Rusinii un popor pe nedrept uitat, Alba Iulia, 2002, p. 28.

ei și un anumit capital. La recensământ apar de ex. în localitățile mai mici câte 1, 3, 20 persoane aparținând acestor mici etnii. În unele localități sunt trecuți împreună în total 177 persoane la categoria „alte” cu mențiunea că din această grupă fac parte ceho-moravii, vendi și polonezii, localitatea Petrila, la Petroșani la alte limbi, la ultima rubrică sunt trecute și persoanele vorbitoare de limba italiană.

Arhivele Naționale ale României, Direcția județeană Hunedoara păstrează o mulțime de documente referitoare la viața acestor minorități, contribuind la formarea tabloului minorităților și între perioada de recensământ. Pentru această lucrare am cercetat două fonduri de documente: **Fondul Prefectura județului Hunedoara (FPJH)** și **Fondul Chestura de Poliție Hunedoara (FCPH)**.

După cum am menționat, majoritatea populației aparținând minorităților etnice erau agricultori, meseriași, fără studii care să le permită ocuparea unor posturi de funcționari. Astfel, la capitolul „**Examinarea funcționarilor minoritari**”⁵, care cuprinde instrucțiunile privind procedura de examinare care s-a efectuat în vederea verificării cunoștințelor de limbă română și rezultatele lucrărilor, nu am găsit nici un funcționar public din rândul minorităților care fac obiectul prezentei lucrări.

Numărul locuitorilor etnici minoritari a variat în concordanță cu nivelul producției și a eficienței economice, înregistrându-se perioade de apogeu și de regres. Practicau diferite meserii legate de minerit și de deservire a populației, conform statisticii de mai sus. De ex. la recensământul din 1910 se observă o scădere față de anul 1900 a populației în zona Râului de Mori (localitățile Sălașu de Sus, Nucșoara) în special a dispariției populației vorbitoare de limbă germană, slovacă și ruteană din cauza plecării muncitorilor angajați la fabrica de cherestea. În consecință, situația de la Săcărâmb, care la un moment dat a cuprins 12 etnii, se prezenta la începutul secolului XX astfel: polonezi: 10 (tehnicieni minieri, unii tehnicieni minieri și comercianți, măcelar), sârbi: 4 (mineri, tehnician minier), slovaci: 6 (paznic mină, mineri), cehi: 22 (mineri, tehnicieni minieri, tehnician chimist, topograf, ing. minier, 1 persoană medic și farmacist, 1 tehnician minier și dirijor, om de serviciu), italieni: 6 (mineri), țigani: 1 (ajutor miner), armeni: 4 (tehnician minier, miner).

„Acest conglomerat compus din 12 naționalități conviețuiau înfrățiți prin muncă, într-o deplină armonie după serviciu și în zilele de repaus, găsindu-și timp și pentru distracții. Grupăți în funcție de afinități, unii mineri și familiile lor își petreceau timpul în natură, cu cântece, mâncare și băutură”⁶. Există la Săcărâmb o intensă viață culturală - se organizau spectacole la care participau două orchestre simfonice de viori și fanfara minerilor. Dirijorul orchestrei era un tehnician minier, de origine ceh. Existau și spectacole de operetă, la care veneau și spectatorii chiar din Deva, corurile de la Săcărâmb activau la festivitățile religioase, cântând pe patru voci.

Biroul Siguranței din Chestura de Poliție Deva trimite în 6 septembrie 1939 o schemă prin care solicită diferite date, printre altele și diagrama etnografică a orașului. Din completarea lor aflăm, că trăiau în anul 1935 trăiau la: „*Hunedoara*: 1 rus, 6 ruteni, 6 bulgari, alții 45, la *Deva*: - 80 romi, 60 slovaci, 25 bulgari, 25 italieni, 20 sârbi, 10 polonezi, 3 francezi, 3 ruși, la *Orăștie*, la punctul „alții” sunt trecute 52 persoane, la

⁵ Arhivele Naționale ale României Direcția județeană Hunedoara (în continuare ANRDJH), Fond Prefectura Județului Hunedoara (în continuare FPJH), Dosar 83/1935, f. 106, 107, 108, 113, 117, 131.

⁶ Nichiteanu, C., Jianu, C.M., Săcărâmb – cămara de comori a Transilvaniei. Trecut și viitor, Deva, 2006, p. 81.

Hațeg 54 romi, slovaci 17, *Petroșani*: 303 romi, 160 cehoslovaci, 152 poloni, 70 iugoslavi, 40 ruteni, 10 italieni, 2 ruși”⁷.

Chestura de Poliție solicita lunar rapoarte cu persoanele socotite suspecte, având comportament complotist din rândul minorităților. În majoritatea rapoartelor nu apar persoane suspecte din rândul minoritarilor, cu câteva excepții: în vara anului 1932 Ferdinand Labant, din Orăștie, cetățean român, de origine etnică croat, a împărțit manifeste comuniste și a fost condamnat de Tribunalul Hunedoara la 1 lună și 10 zile închisoare⁸, sau un alt exemplu: Haublic Iosif, supus român, de origine etnică cehă, fiind cunoscut ca propagandist comunist foarte periculos, în anul 1932 a fost condamnat la 2 ani închisoare și 10.000 lei amendă⁹.

Din documentele Poliției aflăm despre polonezii din județul Hunedoara că au fost refugiați din timpul războiului și când a devenit posibil unii cetățeni au cerut repatrierea. În anul 1941 Racolta Vasile de la Poliția or. Deva o interoghează pe d-soara Ana Medzielschi, învățătoare din Deva, pentru cererea de repatriere a mamei sale. Este cetățeană română, de origine poloneză însă nu are acte doveditoare pentru aceasta. La data de 28 iunie 1940 s-a refugiat cu întreaga familie, are 2 surori studente la București, au cetățenia acordată de Primăria Dăbrinești, județul Rădăuți iar mama este bătrână și bolnavă, rămasă în com. Adâncata, județul Storojineț. Actul de cerere a repatrierii a fost expedit la București, Directorului General de la Siguranță¹⁰.

Despre italieni aflăm în anul 1936: „În cercurile italienilor din localitate se observă oarecare îngrijorare prin debarcările de trupe americane în Sicilia și prin bombardamentul intens ce se face asupra Italiei și în special asupra Romei, condamnând atitudinea Englezilor, considerându-i în „Darea de seamă Petroșani” ca și comuniști”¹¹. De fapt, tot din rapoartele Chesturii de poliție reiese concluzia că problemele minorităților sunt în mare aceleași cu ale populației majoritare, în plus minoritățile manifestă un interes față de patria - mamă.

Populația județului a fost în continuă mișcare, monitorizată de organele abilitate. Astfel, Ministerul industriilor solicită prezentarea unui tablou despre emigranți și imigranți în anul 1920¹². În acest scop subprefectul județului Hunedoara solicită din teritoriu o situație exactă a mișcării emigranților și imigranților, documentele fiind păstrate la Arhivele naționale.

La sfârșitul Primului război mondial teritoriul carpatic al rutenilor a fost împărțit între mai multe țări. Rutenii au fost răspândiți prin toată Europa. Având alfabetul chirilic, fiind popor slav, deseori au fost numiți și ucraineni. României i-au revenit câteva sate de pe valea Tisei cu ruteni. La noi în județ au fost concentrați în Valea Jiului, în majoritate angajați în minerit. Din documentele vremii la capitolul denumit „Problema ruteană”¹³, în formularul A, D, E aflăm, că în comuna Lupeni populația de naționalitate ruteană/ucraineană este în număr de 475, nu există asociații sau grupări, societăți, școală cu predare în limba ruteană nu există, rutenii au o biserică - Parohia Greco-catolică Ruteană, aparținând Eparhiei de Lugoj. În cadrul bisericii slujește parohul Berinde Petru, născut la 7 mai 1904, român. Numărul

⁷ ANRDJH, Fond Chestura de Poliție Hunedoara (în continuare FCPH), Dosar 44/1939, f. 11, 16.

⁸ Idem, Dosar 44/1939, f. 57.

⁹ Ibidem, f. 42.

¹⁰ Idem, Dosar 14/1941, f. 102, 103.

¹¹ Idem, Dosar 75/1936, f. 12.

¹² Idem, Dosar 81/1921, f. 4.

¹³ Idem, Dosar 104/1943, f. 11.

credincioșilor din confesiunea greco-catolică este aproximativ 200, care susțin biserica prin subvenții și cotizații.

Ucrainenii, care de multe ori sunt confundați cu rutenii, „sunt în număr foarte mic”, aflăm din capitolul denumit „Dare de seamă asupra situației interne pe luna iulie 1943”. Comisarul de Poliție menționează referitor la relațiile populației majoritare cu minoritarii: „...relațiile cu celelalte minorități, polonă, ruteană, etc., sunt indiferente”. Tot aici se menționează: „În întreprinderile din localitate majoritatea muncitorilor sunt români, însă posturile de conducere în rândurile lor sunt ocupate în majoritate de minoritari, ca experți”¹⁴.

Bulgarii au trăit mai puțini în zona noastră, în zona rurală, se ocupau în principal cu grădinăritul, unii dintre ei au venit în țară pe o perioadă scurtă de 3-6 luni, cu autorizație de muncă socotiți „specialiști grădinari”, care nu au creat niciodată probleme. Astfel la 27 aprilie 1926, Ministrul de Interne, Direcțiunea Administrației generale, Contenciosului și statisticeii scrie prefectului județului despre aprobarea solicitării lui Sava Slavef Micoff, (probabil cetățean român de etnie bulgară) domiciliat în comuna Gura Dobra de a aduce din Bulgaria astfel de muncitori grădinari, nominalizați în tabelul de pe contrapagina adresei Ministrului. Ulterior, prin anul 1940 nu se mai acordă autorizații pentru cultivatori bulgari, se solicită o evidență clară a locuitorilor de origine bulgară, deoarece conform Convenției de la Craiova din 7 septembrie 1940 cetățenii de origine bulgară sunt obligați să părăsească România¹⁵.

În cadrul aceluiași dosar aflăm că Poliția județului Hunedoara raportează existența în județ a unui număr de 19 supuși români de origine etnică bulgară, trecuți în tabel cu averile lor evaluate la prețul zilei, cu familii, starea civilă a lor, în total 13 familii, repartizați astfel: Orăștie: 1 persoană, plasa Geoagiu: 5, Simeria: 3, Petrila: 1 femeie cu două fete, botezate în religia ortodoxă, plasa Ilia: 1, Plasa Dobra: 1 familie formată din 3 membri. În orașul Deva s-a creat confuzie - sunt trecuți pe tabel și cei care au cetățenia bulgară, mulți sunt căsătoriți cu cetățeni români, au cerut cetățenia română și au obținut-o prin naturalizare¹⁶.

Cu începere de la 25 mai 1943 se face zilnic comunicarea situației cetățenilor de naționalitate bulgară, semnează prefectul județului Hunedoara, colonelul C. Dumitrescu. Însă unele preturi au comunicat că nu au în plasa lor cetățeni de această categorie (Baia de Criș, Orăștie).

Țigani sau romii sunt singura minoritate care a depășit 1% din populația totală a țării. În anul 1930 ei au fost 1,7% din populație, în 1956 – 0,6%. Nu este relevantă nici această constatare deoarece la recensământ mulți dintre ei, vorbitori de limba maghiară, proveniți din Transilvania, s-au declarat unguri sau în prima fază, cu limba maternă maghiara. Nu sunt menționate cazurile frecvente cu probleme, în care ar fi implicați cetățenii romi, însă la un moment dat, cei care au fost așezați în plasa Orăștie au ajuns sursa unor probleme pentru locuitorii din zonă și autoritățile locale, fiind mai dificilă integrarea lor în comunitatea locală. Astfel, prin adresa nr. 3998/1943¹⁷, Serviciul administrativ al Prefecturii comunică Comandantului Legiunii de jandarmi problemele care le întâmpină cu țiganii:

„Țigani – 45 de familii, 180 de membri la o populație totală de 967 de suflete, deci un procent de 20, reprezintă un pericol atât moral cât și social. Sunt stabiliți în vatra

¹⁴ Idem, Dosar 75/1936, f. 3.

¹⁵ Idem, Dosar 124/1940, f. 7.

¹⁶ Ibidem, Dosar 124/1940, f. 32.

¹⁷ Idem, FPJH, Dosar 91/1943, f. 155.

satului, stau într-o murdărie de nedescris, fiind focar de infecție. Trăiesc în concubinaj. Nu aduc nici un folos comunei, ci numai pagube enorme. Pradă pădurea deși primesc anual porție de lemne pe care o vând, fură de pe holdele și curțile locuitorilor, refuză să meargă la lucru, trăiesc din furturi și cerșetorie. Vă rugăm să binevoiți a interveni la autoritățile superioare în drept ca să se ia măsuri urgente de colonizarea lor din această comună”. Semnează primarul și notarul comunei Căstău. Răspunsul Comandantului legiunii de jandarmi din 4 martie 1943 la semnalarea acestor probleme este următorul: „nu se mai evacuează nici un țigan în Transnistria”¹⁸. Dar nu toți țiganii fac probleme, unii își văd de treabă, au ocupație, lucrează ca mici meseriași. Astfel în Adresa nr. 6097A Ministerul de Interne scrie Prefecturii, că ... „autorizațiile eliberate de acest departament țiganilor meseriași pentru a circula în țară spre a-și exercita meseriile lor nu sunt valabile în cuprinsul stațiunilor balneo-climatice”¹⁹. Tot din documentele de la Arhive aflăm, că la Congresul țiganilor din 26 octombrie 1934 au participat din județul Hunedoara 250-300 persoane²⁰.

În preajma celui de-a doilea război mondial Legiunea jandarmeriei Hunedoara raportează Prefectului că în data de 17 iunie 1940 au lipsit din minele din Valea Jiului muncitorii, cu sutele, majoritatea lor fiind minoritari, nemulțumiți de salarii, hrană și condițiile de lucru, producând astfel proprietarilor de mine pagube însemnate²¹. Pentru evitarea acestor situații se sugerează că ar fi nimerit să se studieze posibilitatea înlocuirii acestor lucrători, în special a celor minoritari.

Dărilor de seamă detaliate, cu privire la „Starea de spirit a populației” prezintă informații cu privire la curente subversive (legionari, comuniști, etc.), minoritari, sabotajul economic și politic, defetismul și alarmismul, sectele religioase, costul vieții, nemulțumiri și frământări în legătură cu scumpirea vieții, știri din teritoriul cedat Ungariei, muncitori, activitatea poliției. Dărilor de seamă erau lunare, pentru început Preturile plaselor județului trimiteau aceste dări de seamă la Cabinetul Prefectului, apoi Prefectul înainta o concluzie a acestora, cu caracter confidențial²².

Pretura plășii Sarmizegetusa înaintează o adresă către Prefectul județului Hunedoara: „...ca răspuns la Ord. Nr. 1931/1943 al Cabinetului Prefecturii, comunicăm că minoritarii în număr de 52 de familii sunt liniștiți”²³ și același lucru se comunică din partea tuturor preturilor din județ.

La data de 23 octombrie 1943 Camera de comerț și industrie Deva înaintează către Prefectura județului Hunedoara adresa nr. 1608 cu următoarele: „Constatându-se, că în cei 12 ani de existență a Oficiului Registrului Comerțului firmele și-au încetat activitatea fără a se solicita radierea firmei, s-a dispus să se facă urgent un recensământ al firmelor, cu statistica precisă a firmelor comerciale existente, pe categorii de comerț și origine etnică”²⁴. Până în anul 1929 comercianții nu au fost obligați să-și declare originea etnică, iar acum având în vedere conjunctura, este de mare importanță să se cunoască, în special a patronilor de origine evreiască.

În Transilvania în această perioadă s-a observat cucerirea lingvistică a elementului unguresc, care este în dauna popoarelor slave, puterea de asimilație a limbii

¹⁸ Ibidem, f. 159.

¹⁹ ANRDJH, FCPJ, Dosar 65/1937, f. 31.

²⁰ Idem, Dosar 112/1934, f. 18.

²¹ Idem, FCPH, Dosar 215/1940, f. 26.

²² Idem FPJH, Dosar 120/1943, f. 23.

²³ Ibidem, f. 30.

²⁴ Idem, Dosar 58/1943, f. 130.

maghiare a fost mai mare până la izbucnirea războiului mondial, după care această influență va scădea, ajungându-se la o stare de echilibru²⁵. Numărul locuitorilor județului Hunedoara, aparținând minorităților naționale a fost în descreștere în prima jumătate a sec. XX., existând momente cauze principale: anul 1918, când s-a desăvârșit Marea Unire, al doilea război mondial, anii comunismului, când unii au preferat să se întoarcă în țara lor de origine. Recensământul din 1956, din numărul total de locuitori ai regiunii Hunedoara, aproape dublu față de primul reper, de 572.963 locuitori numărul membrilor tuturor minorităților din județ aproape s-a înjumătățit și se prezintă astfel, repartizat pe naționalități pe baza limbii române declarate:

români: 510.984; maghiari: 38.265; germani: 17.641; evrei: 509; țigani: 2.529; ucraineni, ruteni, huțani: 330; sârbi, croați, sloveni: 151; ruși: 286; tătari: 19; slovaci: 168; turci: 61; bulgari: 59; cehi: 148; greci: 741; polonezi: 316; armeni: 18; altele: 699; nedeclarați: 47²⁶.

Menționăm, că din regiunea Hunedoara a făcut parte în anul 1956, anul recensământului despre care vorbim, și raionul Alba și Sebeș. Datele de mai sus au fost obținute după excluderea din statistică a datelor referitoare la cele două raioane, care la ora actuală nu fac parte din teritoriul actualului județ Hunedoara.

NATIONAL MINORITIES OF HUNEDOARA COUNTY DURING THE FIRST HALF OF XX CENTURY

Abstract

In Hunedoara county, besides the natives, there have lived other persons belonging to other ethnic groups, among which three groups, namely the Hungarian, German and Jewish ones were the most numerous but they did not live in separate compact zones and other ethnic groups which represented at most 1% of the country population, according to the 1910 census.

All these ethnic groups came and settled on the county territory looking for a better life: the Italians for instance worked as forestry workers, the Bulgarians occupation was the gardening, the Czechs were farmers, the Ruten were miners, while those who came here individually were good traders, etc. There was a time, during the XX century when in Săcărâmb locality there used to live together 12 ethnic groups.

The size of the minority ethnic groups widely varied depending on the production rate and the economic efficiency and there existed peak periods as well as decline ones; some individuals were assimilated, others returned to their native countries after the year 1918 and after the Second World.

At the Romanian National Archives, Hunedoara County Directorate there exist many documents referring to these issues, to the life of these ethnic groups. The present work is based on the documents made available by the Prefecture of Hunedoara county and the Police Department Hunedoara.

²⁵ Manuilă, S., Georgescu, D.C., op.cit, p. 67.

²⁶ Recensământul populației din 21 februarie 1956, București, 1959, p. 558.